

OECD KHUYẾN NGHỊ ĐÁNH GIÁ TỪ HỘI ĐỒNG CẠNH TRANH

2009

Cạnh tranh cao góp phần thúc đẩy năng suất và tăng trưởng kinh tế cao hơn. Tuy nhiên, tại nhiều nước, pháp luật, qui định, hay rào cản do chính phủ đưa ra lại có tác dụng hạn chế các hoạt động trên thị trường một cách không cần thiết. Một bước đi quan trọng để loại bỏ những hạn chế này là “đánh giá cạnh tranh”, có nghĩa là đánh giá chính sách để tìm ra những nội dung qui định đang hạn chế cạnh tranh một cách không cần thiết nhằm xây dựng chính sách thay thế đạt cùng mục tiêu bớt hạn chế cạnh tranh hơn.

Vào ngày 22 tháng Mười năm 2009, Hội đồng OECD ban hành Khuyến nghị kêu gọi chính phủ các nước xác định các chính sách công hiện hành hoặc mới đề xuất có tác động hạn chế cạnh tranh một cách không cần thiết rồi sửa đổi bằng việc ban hành những quyết sách thay thế vị cạnh tranh hơn. Hội đồng cũng đề nghị đến chính phủ các nước việc thành lập cơ chế thể chế thực hiện chuyên trách việc rà soát chính sách pháp luật.

Có thể vận dụng nhiều phương pháp đánh giá cạnh tranh, và OECD đã xây dựng bộ công cụ Đánh giá cạnh tranh như một phương pháp áp dụng. Để nắm thêm thông tin về Bộ công cụ, xin mời quý vị truy cập www.oecd.org/competition/toolkit.

OECD cũng cam kết hỗ trợ việc thực hiện Khuyến nghị cho các nước thành viên hoặc không phải thành viên OECD. Chính phủ các nước ngoài OECD có nhu cầu hỗ trợ thực hiện có thể liên lạc Ông Sean Ennis, thuộc Phòng Cạnh tranh tại OECD theo số điện thoại [+33 1 45 24 89 78; +33 1 45 24 97 35; DAFCOMPContact@oecd.org].

Giới thiệu về Ủy ban Cạnh Tranh OECD

Ủy ban Cạnh Tranh OECD là diễn đàn tranh luận về chính sách cạnh tranh và thực tiễn thực hiện chính sách cạnh tranh. Là nơi quy tụ lãnh đạo các cơ quan có thẩm quyền quản lý cạnh tranh, OECD thúc đẩy hoạt động trao đổi ý kiến, phân tích và thực hành tốt nhất một cách thường xuyên về các vấn đề chính sách cạnh tranh chính. Công tác của Ủy ban là hỗ trợ Phòng cạnh tranh, thuộc Tổng cục các vấn đề Doanh nghiệp và Tài chính, OECD. www.oecd.org/daf/competition

Giới thiệu về OECD

OECD là diễn đàn để các chính phủ so sánh, trao đổi kinh nghiệm về chính sách, xác định các thực hành tốt trước những thách thức mới nổi và thúc đẩy những quyết định, khuyến nghị nhằm đưa ra chính sách hay hơn phục vụ đời sống tốt đẹp hơn. Sứ mệnh của OECD là thúc đẩy chính sách nhằm cải thiện an sinh về kinh tế và xã hội cho mọi người dân trên toàn thế giới. www.oecd.org

KHUYẾN NGHỊ CỦA HỘI ĐỒNG OECD VỀ ĐÁNH GIÁ CẠNH TRANH

Do Hội đồng phê chuẩn ngày 22/10/ 2009
C(2009)130 - C/M(2009)21/PROV

Hội đồng,

Theo Điều 5 Khoản b) Công ước về Tổ chức Hợp tác và Phát triển Kinh tế ngày 14 tháng 12 năm 1960;

Theo thỏa thuận đạt được tại Kỳ họp Hội đồng cấp Bộ trưởng năm 1997 về việc những nghiêm cấp về cạnh tranh thường tốn kém chi phí và không hiệu quả cho việc thúc đẩy lợi ích công chúng và cần tránh áp dụng [C/MIN(97)10];

Theo Nguyên tắc hướng dẫn của OECD về Chất lượng và Hiệu quả thực hiện luật định [C(2005)52], kêu gọi chính phủ các nước xem xét lại những đề xuất dự án luật pháp mới, cũng như những qui định hiện hành, về lĩnh vực cạnh tranh;

Nhận thấy cạnh tranh thúc đẩy hiệu quả nguồn lực, giúp đảm bảo hàng hóa và dịch vụ đến với người tiêu dùng phù hợp hơn nữa với thị hiếu người tiêu dùng, mang lại nhiều lợi ích như giá thấp hơn, chất lượng tốt hơn, đổi mới sáng tạo và năng suất cao hơn;

Nhận thấy năng suất cao hơn là điều thiết yếu cho tăng trưởng kinh tế và tăng công ăn việc làm;

Nhận thấy chính sách công phục vụ nhiều mục tiêu khác nhau về thương mại, xã hội, y tế, an toàn, an ninh môi trường và các mục đích khác nữa;

Nhận thấy có đôi khi, chính sách công hạn chế cạnh tranh một cách không hợp lý;

Nhận thấy những hạn chế cạnh tranh không đúng đắn có thể xuất hiện ngoài ý muốn ngay cả khi chính sách công cụ thể không tập trung vào quản lý kinh tế và không có mục tiêu tác động gì đến cạnh tranh;

Nhận thấy những chính sách công gây hạn chế cạnh tranh không đúng đắn có thể được cải cách theo hướng thúc đẩy cạnh tranh trên thị trường đồng thời đạt được mục tiêu chính sách công mong muốn;

Nhận thấy quản lý và cải cách ngành sản xuất là đối tượng được quản lý đòi hỏi phải đánh giá những tác động tiềm năng cạnh tranh một cách chi tiết;

Nhận thấy rằng, nếu mọi thứ khác như nhau, thì nên ưu tiên những chính sách công với ít tác hại đối với cạnh tranh hơn những chính sách công gây hại nhiều hơn đối với cạnh tranh, với điều kiện các chính sách này vẫn đạt được mục tiêu chính sách công cụ thể;

Lưu ý thực tế có nhiều quốc gia đã thực hiện đánh giá cạnh tranh; và

Lưu ý rằng OECD và nhiều nước thành viên OECD đã xây dựng các bộ công cụ đánh giá cạnh tranh;

I. KHUYẾN CÁO chính phủ các nước thành viên những nội dung sau đây:

A. Xác định thực trạng những chính sách công hiện hành hoặc đề xuất mới có hạn chế cạnh tranh không hợp lý

1. Chính phủ các nước cần áp dụng một qui trình phù hợp để xác định những chính sách nào hiện hành hoặc mới được đề xuất có hạn chế cạnh tranh không đúng đắn và xây dựng tiêu chí cụ thể, rõ ràng cho việc thực hiện đánh giá cạnh tranh đó, bao gồm cả việc chuẩn bị các công cụ sàng lọc.
2. Khi thực hiện đánh giá cạnh tranh, chính phủ các nước cần đặc biệt chú ý đến những chính sách hạn chế những nội dung sau:
 - i) Số lượng hoặc thành phần đối tượng tham gia thị trường;
 - ii) Việc làm mà những thành phần tham gia thị trường được thực hiện;
 - iii) Ưu đãi của thành phần tham gia thị trường để có hành vi cạnh tranh;
 - iv) Lựa chọn và thông tin sẵn có cho người tiêu dùng.
3. Chính sách cạnh tranh phải là đối tượng của đánh giá cạnh tranh ngay cả khi chính sách đó theo đuổi mục tiêu thúc đẩy đầu ra có cạnh tranh, và đặc biệt khi chính sách đó:
 - i) Thiết lập hoặc điều chỉnh thể chế một cơ quan hay một cơ chế quản lý (VD: đánh giá cần đảm bảo cơ quan quản lý được tách rời hợp lý khỏi ngành/ doanh nghiệp chịu quản lý, và nhiều nội dung khác);
 - ii) Áp dụng cơ chế giá hoặc gia nhập thị trường (VD: đánh giá có thể đảm bảo rằng không có cách nào can thiệp hợp lý hoặc hạn chế cạnh tranh);
 - iii) Tái cơ cấu độc quyền trên thị trường (VD: đánh giá có thể đảm bảo rằng mọi biện pháp tái cơ cấu thực sự có đạt được mục tiêu ủng hộ cạnh tranh);
 - iv) Áp dụng các qui trình cạnh tranh vì thị trường (VD: đánh giá có thể đảm bảo rằng qui trình đấu thầu mang lại nhưng ưu đãi khuyến khích vận hành hiệu quả nguồn lực vì lợi ích của người tiêu dùng).

B. Sửa đổi những chính sách công có hạn chế cạnh tranh không hợp lý

1. Chính phủ các nước cần áp dụng một qui trình phù hợp để sửa đổi chính sách công hiện hành hoặc chính sách mới đề xuất gây hạn chế cạnh tranh và xây dựng tiêu chí cụ thể, minh bạch để đánh giá các phương án chính sách thay thế.
2. Chính phủ các nước cần áp dụng giải pháp ủng hộ cạnh tranh nhất quán với những mục tiêu vì lợi ích công chúng và luôn xem xét lợi ích và chi phí thực hiện.

C. Bối cảnh thể chế

1. Đánh giá cạnh tranh cần là một nội dung của công tác rà soát chính sách công theo cách thức hiệu quả nhất phù hợp với những hạn chế về thể chế và nguồn lực thực tế.

2. Các cơ quan quản lý hoặc cán bộ phụ trách cạnh tranh có chuyên môn về cạnh tranh cần được phối hợp cùng trong quá trình Đánh giá cạnh tranh.
3. Đánh giá cạnh tranh các chính sách công mới đề xuất nên là một nội dung trong quá trình xây dựng chính sách ngay từ giai đoạn sớm.

D. Định nghĩa

Phục vụ mục đích khác nhau trong Khuyến cáo này:

“**Chính sách công**” là những quy định, quy tắc, hoặc pháp luật.

“**Hạn chế cạnh tranh không hợp lý**” là những biện pháp hạn chế cạnh tranh phải sử dụng để đạt được mục tiêu lợi ích công chúng nhưng ở mức độ lớn hơn mức cần thiết, khi xem xét các phương án thay thế khả thi và chi phí liên quan.

“**Thành viên tham gia thị trường**” là các doanh nghiệp, cá nhân hoặc doanh nghiệp nhà nước tham gia cung cấp hoặc mua sắm hàng hóa, dịch vụ.

“**Cơ quan quản lý cạnh tranh**” là những tổ chức công, gồm cơ quan chức năng/ có thẩm quyền về cạnh tranh, phụ trách vận động, thúc đẩy và tăng cường cạnh tranh trên thị trường và không giới hạn thẩm quyền ở một ngành cụ thể.

“**Quy trình cạnh tranh phục vụ thị trường**” chỉ những quy trình đấu thầu do chính phủ tổ chức để phân bổ quyền được cung cấp cho một thị trường cụ thể hoặc để sử dụng nguồn lực khan hiếm của chính phủ trong một giai đoạn thời gian cụ thể.

“**Đánh giá cạnh tranh**” là rà soát lại những tác động về mặt cạnh tranh của các chính sách công, trong đó có bao gồm việc xem xét những chính sách thay thế có ít tính năng hạn chế cạnh tranh hơn. Nguyên tắc của Đánh giá cạnh tranh đều phù hợp với tất cả các cấp chính phủ.

II. KÍNH MỜI các nước không phải là thành viên cùng hội nhập theo Khuyến cáo này và thực hiện Khuyến cáo này.

III. HƯỚNG DẪN Ủy ban Cạnh tranh:

Hoạt động như một diễn đàn cho các nước thành viên và các nước không phải là thành viên đã tự nguyện hội nhập theo Khuyến cáo để chia sẻ kinh nghiệm theo Khuyến cáo dành;

Thúc đẩy Khuyến cáo cùng các Ủy ban và Cơ quan quản lý khác có liên quan thuộc OECD;

Báo cáo Hội đồng về ba năm kinh nghiệm thực hiện Khuyến cáo.

Ghi chú

Toàn văn Khuyến nghị có thể truy cập cơ sở dữ liệu của OECD về công cụ pháp lý tại địa chỉ: <http://acts.oecd.org/Default.aspx>

Tuyên bố của nước Mỹ: "Phái đoàn Hợp chủng quốc Hoa Kỳ hỗ trợ Khuyến nghị này, với một lưu ý việc thực hiện Khuyến nghị tại Mỹ có thể còn tùy theo công việc của chi nhánh độc lập của chính phủ, đặt biệt là Quốc hội."

Tuyên bố của Ủy ban Châu Âu: "Phái đoàn Châu Âu hoan nghênh và ủng hộ việc vận dụng khuyến nghị vào nhiệm vụ Đánh giá cạnh tranh. UB Châu Âu nhấn mạnh tầm quan trọng của các nguyên tắc cạnh tranh theo quan điểm của mình, cần được xem xét trong toàn bộ các lĩnh vực chính sách khác nhau. Chúng tôi xin lưu ý rằng phạm vi các Khuyến nghị khá hẹp vì theo định nghĩa của chính sách công, một số lĩnh vực cụ thể không đưa vào quá trình xây dựng chính sách công. Tuy vậy, vì Khuyến nghị không ngăn chặn bất cứ bên nào muốn áp dụng tiêu chuẩn cao hơn mức nêu trong Khuyến nghị, nhưng Châu Âu có thể hỗ trợ toàn bộ cho đến khi phục hồi cho ra viện rồi nhé".

OECD – BẢNG KIỂM CÔNG CỤ ĐÁNH GIÁ CẠNH TRANH

Bảng kiểm này là một phần trong bộ công cụ Đánh giá cạnh tranh của OECD, được xây dựng nhằm hỗ trợ Chính phủ các nước giảm thiểu các rào cản cạnh tranh trên cơ sở khuyến cáo của OECD. Xin lưu ý đánh giá cạnh tranh phải được thực hiện nếu một quy định của pháp luật có những tác động sau đây:

A

Hạn chế số lượng hoặc thành phần bên cung ứng

Trường hợp cần đánh giá cạnh tranh nếu quy định:

- A1** Trao quyền độc quyền cho một bên cung ứng được cung cấp hàng hóa và dịch vụ
- A2** Xác lập yêu cầu phải có giấy phép, quyết định cho phép hoặc quy trình ủy quyền làm điều kiện hoạt động
- A3** Hạn chế khả năng của một số bên cung cấp tham gia cung cấp hàng hóa hoặc dịch vụ
- A4** Tăng đáng kể chi phí gia nhập hoặc ra khỏi thị trường của bên cung cấp
- A5** Tạo rào cản địa lý đối với khả năng cung cấp hàng hóa, dịch vụ, lao động hoặc đầu tư vốn của doanh nghiệp

B

Hạn chế khả năng cạnh tranh của bên cung ứng

Trường hợp cần đánh giá cạnh tranh nếu quy định:

- B1** Hạn chế khả năng xác lập giá hàng hóa hoặc dịch vụ của mình
- B2** Hạn chế tự do quảng cáo hoặc tiếp thị hàng hóa, dịch vụ của bên cung cấp
- B3** Đặt ra tiêu chuẩn chất lượng sản phẩm khiến một số nhà cung cấp có lợi hơn nhà cung cấp khác hoặc tiêu chuẩn cao hơn mức lựa chọn của khách hàng khi có đủ thông tin
- B4** Tăng đáng kể chi phí sản xuất của một số nhà cung cấp so với các nhà cung cấp khác (cụ thể qua phân biệt đối xử doanh nghiệp đang hoạt động với doanh nghiệp mới gia nhập)

C

Hạn chế khuyến khích các nhà cung cấp cạnh tranh

Trường hợp cần đánh giá cạnh tranh nếu quy định:

- C1** Tạo ra cơ chế tự quản lý hoặc đồng quản lý
- C2** Yêu cầu hoặc khuyến khích công khai thông tin của nhà cung cấp về sản lượng, giá cả, doanh số hoặc chi phí của họ
- C3** Loại trừ hoạt động của một ngành cụ thể hoặc nhóm nhà cung cấp khỏi phạm vi chi phối của luật pháp cạnh tranh nói chung

D

Hạn chế lựa chọn và thông tin sẵn có đến người tiêu dùng

Trường hợp cần đánh giá cạnh tranh nếu quy định:

- D1** Hạn chế khả năng người tiêu dùng ra quyết định mua của ai
- D2** Giảm khả năng linh hoạt của người tiêu dùng lựa chọn nhà cung cấp hàng hóa hoặc dịch vụ bằng cách tăng chi phí chung hoặc chi phí cụ thể do thay đổi nhà cung cấp
- D3** Thay đổi căn bản thông tin mà người mua yêu cầu để mua hàng hiệu quả

Mời truy cập toàn văn bộ công cụ và tải tài liệu theo nhiều thứ tiếng tại địa chỉ

www.oecd.org/competition/toolkit

oe.cd/competition-recommendations

